

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 31 октомври 2022 г.
(OR. en)

Междуинституционално досие:
2022/0344(COD)

14265/22
ADD 3

ENV 1092
CLIMA 558
AGRI 600
FORETS 110
ENER 553
TRANS 677
CODEC 1645
IA 171

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 27 октомври 2022 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз

№ док. Ком.: SWD(2022) 543 final

Относно: РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,
придружаващ
предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 2000/60/ЕО за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите, Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им и Директива 2008/105/ЕО за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите

Приложено се изпраща на делегациите документ SWD(2022) 543 final.

Приложение: SWD(2022) 543 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 26.10.2022 г.
SWD(2022) 543 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,

[...]

придружаващ

предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета
за изменение на Директива 2000/60/ЕО за установяване на рамка за действията на
Общността в областта на политиката за водите, Директива 2006/118/ЕО за
опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им и
Директива 2008/105/ЕО за определяне на стандарти за качество на околната среда
в областта на политиката за водите

{COM(2022) 540 final} - {SEC(2022) 540 final} - {SWD(2022) 540 final}

РЕЗЮМЕ

Рамковата директива за водите (РДВ), заедно с Директивата за стандартите за качество на околната среда (СКОС) и Директивата за подземните води (ДПВ), осигурява рамката за устойчиво управление на повърхностните и подземните води в Европа. Въпреки че все още са подложени на натиск от замърсяване, почти 100 000 повърхностни водни обекта и близо 12 000 подземни водни обекта в Европа са жизненоважен източник на питейна вода, осигуряват биологичното разнообразие, представляват основен ресурс за земеделските производители и промишлеността, средство за транспорт и незаменима част от производството на електроенергия и топлинна енергия.

В действащото законодателство са изброени редица замърсяващи вещества и групи вещества, както и допустимите концентрации за всяко от тях, които държавите членки трябва да спазват на своята територия. Законодателството също така регламентира мониторинга (в почти 150 000 обекта в ЕС) и докладването за това дали са открити замърсители над максималната концентрация. Докладват се също предприетите мерки срещу това замърсяване. Понастоящем законодателството на ЕС включва 53 вещества за повърхностните води; това са основно пестициди, промишлени химикали и метали. По отношение на подземните води в законодателните актове са посочени нитрати и активни вещества в пестицидите.

Инициативата е насочена към два основни проблема:

1. Недостатъчно **опазване на екосистемите и на човешкото здраве** от рисковете, които представляват повсеместно разпространените и/или новопоявилите се замърсители и техните смеси. Сегашният списък на веществата, пораждащи безпокойство в ЕС, е непълен (не включва вещества, които оказват значително отрицателно въздействие върху околната среда и човешкото здраве) и остарял (включва вещества, които вече не присъстват в значителни количества или са с неподходящи стандарти за качество). Освен това при настоящото съсредоточаване върху отделни вещества не се отчитат кумулативните или комбинираните въздействия на смесите, а в рамката понастоящем не се вземат под внимание сезонните вариации в товарите на замърсителите, например при пестицидите, използвани от земеделски производители или в частни градини.
2. **Дефицити на прилагането**: съществуват твърде големи различия в замърсителите и стандартите за качество, определени на равнището на държавите членки, което води до несъпоставимост на данните. Управлението на данните и докладването са утежнени и не са адаптирани към цифровия потенциал на съвременните технологии, а актуализирането на списъците на замърсителите, които влияят на повърхностните и подземните води, чрез обикновената законодателна процедура е прекалено дълъг процес.

Прегледът на ДСКОС, ДПВ и РДВ има за цел значително да се модернизират правилата за замърсителите във водата и по този начин да се постигне амбицията за нулево замърсяване в общия контекст на Европейския зелен пакт. Инициативата се основава на и е свързана с редица други инициативи по Европейския зелен пакт, като

например намаляването на употребата на пестициди и антимикробни средства в селското стопанство и аквакултурите, преразглеждането на Директивата за пречистването на градските отпадъчни води с цел справяне с микрозамърсителите и др., както и преразглеждането на политиката на ЕС в областта на химикалите чрез Стратегията за устойчивост в областта на химикалите.

Представен е пакет от предпочитани варианти и подварианти на политиката, насочени към двата основни проблема.

Липса на защита:

- По отношение на повърхностните води:
 - Добавяне на 24 отделни вещества към списъка на приоритетните вещества: пестициди, фармацевтични продукти и промишлени химикали, както и група от 24 вещества PFAS;
 - Промяна на стандартите за качество на околната среда (СКОС) за 16 вещества: по-строги в 14 случая и по-малко строги в два случая;
 - Разработване на методика за измерване и мониторинг на пластмасови микрочастици и гени за антимикробна резистентност в повърхностните и подпочвените води с оглед на включването им в списъка на замърсителите в бъдеще;
 - Премахване на 4 вещества от списъка (3 пестицида и 1 промишлен химикал), тъй като те вече не представляват заплаха за целия ЕС.
- По отношение на подземните води:
 - Добавяне към приложение I (станданти на равнището на ЕС) на група от 24 вещества PFAS, два антибиотика и редица продукти от разграждането на пестициди;
 - Добавяне на едно вещество, фармацевтичен продукт, към приложение II (за което държавите членки трябва да предвидят определянето на национален стандарт).

Дефицити на прилагането:

- Създаване на задължителен „списък за наблюдение“ на подземните води с цел събиране на по-надеждни данни за потенциалните замърсители на подземните води;
- Адаптиране на списъка за наблюдение на повърхностните води, за да се отчете сезонността на емисиите;
- Улесняване на бъдещото адаптиране на списъците на замърсителите чрез опростен законодателен процес;
- Хармонизиране на стандартите за замърсителите, които са от значение на ниво речни басейни;
- Въвеждане на механизъм за автоматизирано докладване на данни, който ще позволи по-бърз и по-пряк достъп до необработени данни за качеството на водите на равнището на държавите членки.

Научната основа на инициативата беше разработена в рамките на прозрачен и приобщаващ процес, ръководен от JRC и генерална дирекция „Околна среда“ на Комисията и включващ държавите членки, заинтересованите страни, промишлеността

и академичните среди. Научният комитет по здравни, екологични и възникващи рискове осигури независима научна проверка на съответните вещества. В оценката на въздействието са включени предварителните или окончателните становища за всяко от веществата/групите вещества, налични към настоящия момент (октомври 2022 г.). Допустимите норми за веществата, за които не са налични предварителни или окончателни становища, се основават на досието, което Комисията е подготвила за Научния комитет по здравни, екологични и възникващи рискове. Допустимите норми за тези вещества са обозначени с квадратни скоби в цялата оценка на въздействието и в предложението. При получаване на становища квадратните скоби ще бъдат премахнати.

Очаква се настоящата инициатива да окаже положително влияние върху качеството на водата в повърхностните и подземните водни обекти в Европа, както и да донесе екологични, социални и икономически ползи. Поради това се очаква тя да окаже пряко въздействие върху промишлеността, селското стопанство, дистрибуторите, дружествата за пречистване на отпадъчни води, органите на държавите членки и гражданите.

Не е възможно да се направи количествена оценка на всички въздействия на равнището на ЕС. Освен това, тъй като всяка държава членка може да избере кои мерки да приложи, за да се съобрази с предпочитания пакет от политики, разходите и ползите не могат да бъдат изчерпателно количествено определени и ще варират значително за отделните вещества и за отделните водни обекти.

Очевидно е обаче, че включването на редица вещества в повърхностните и подземните води или (в случая на повърхностните води) промяната на техния стандарт за качество на околната среда ще доведе до разходи, понякога значителни. По отношение на повърхностните води се очакват значителни преки разходи за приспособяване, например чрез добавяне към списъка на ибупрофен (болкоуспокояващо и противовъзпалително средство), глифосат (хербицид, използван в селското стопанство и градинарството), PFAS (голяма група химикали, използвани например в кухненски прибори, дрехи и мебели, пожарогасителна пяна и продукти за лична хигиена) и бисфенол А (компонент на пластмасовите опаковки). Същото се отнася и за изменението на стандарта за качество на околната среда за РАН (химикали, получени при изгарянето на въглища, газ, нефт, храни), живак (метал, отделян главно при изгарянето на въглища и добива на злато) и никел (метал, отделян при изгарянето на въглища и тежки нефтопродукти). По отношение на подземните води най-значителни разходи се очакват за PFAS, свързани с ограничаване на употребата (например в пожарогасителна пяна — до 390 млн. евро/година за заместваща употреба) и управлението на замърсени биологични утайки (до 755 млн. евро/година за изгаряне и 201 млн. евро/година за депониране). Въпреки това дружествата за питейна вода и в крайна сметка данъкоплатците ще спечелят от по-ниските разходи за пречистване на водата.

Следва да се отбележи, че разходите и ползите не могат да се свържат само с настоящата инициатива, тъй като има няколко други инициативи, които се отнасят до някои от същите замърсители, например Директивата за пречистването на градските отпадъчни води, Директивата за питейната вода, Директивата относно емисиите от

промишлеността, Директивата за устойчивото използване на пестициди и оповестената забрана на всички PFAS, освен за съществена употреба.

Цифровизацията, административното рационализиране и по-доброто управление на риска, които имат за цел мониторингът и докладването да станат по-точни и навременни, са свързани с ограничени, еднократни административни разходи за Европейската комисия (натоварена с изготвянето на документи с насоки, методики и т.н.), Европейската агенция за околна среда (натоварена с подобряването на достъпа до данни за качеството на водите) и Европейската агенция по химикали (натоварена с научната оценка на риска от съответните замърсители). За повечето от оценените задачи разходите са значително под 1 млн. евро. Очаква се разходите на държавите членки, свързани с мониторинга на замърсяването, като цяло да се увеличат поради увеличения брой и различното естество (като пластмасови микрочастици) на веществата, обхванати от законодателството. Въпреки това не се очаква тази сума да надхвърли 15 млн. евро годишно в ЕС-27 (т.е. тя се оценява на около 0,33 до 0,55 млн. евро годишно на държава членка). Тези разходи обаче ще позволят на Комисията и на държавите членки да предприемат по-целенасочени мерки срещу замърсяването в бъдеще.

В настоящата оценка на въздействието се стига до заключението, че като цяло ползите за обществото значително надвишават разходите. Ползите включват спестяване на разходи за пречистване на вода и утайки, по-здравословна екосистема и намаляване на разходите за здравеопазване. Както и при замърсяването на въздуха и почвата, експозицията на вещества, нарушаващи функциите на ендокринната система, и на PFAS, например, също може да има голямо въздействие. Ако вземем за пример PFAS, спестяванията от липсата на обратна осмоза при пречистването на водата възлизат на около 9 млрд. евро годишно, а спестяванията от разходи за здравеопазване се оценяват на поне 52—84 млрд. евро годишно. В допълнение към други законодателни актове на ЕС, които вече са в сила или са планирани в рамките на Европейския зелен пакт, настоящата инициатива се очаква да доведе до значителни ползи за обществото и околната среда.

В обобщение, с инициативата се преразглежда законодателството на ЕС относно замърсителите на водите, за да бъде приведено в съответствие по отношение на замърсителите, които са актуални към днешна дата и през следващите години, но също така законодателството става по-подходящо, прозрачно и адаптивно. По този начин инициативата допринася за общите усилия за намаляване на замърсяването до равнища, които вече не са вредни за човешкото здраве и околната среда, в съответствие с плана за действие на ЕС за нулево замърсяване.